

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Voorwoord

Terwijl ik dit voorwoord schrijf, schijnt de zon volop en zijn versoepelingen van de coronamaatregelen in volle gang. Daar krijgt een mens weer energie van. Daarnaast is het EK voetbal begonnen en hebben we het Nederlands elftal weer eens in actie gezien op een groot toernooi. Enorme schrik door wat er met de Deense voetballer Eriksen gebeurde. Een hartstilstand. Dankzij het snelle optreden van de EHBO'ers en zijn teamgenoten heeft hij het gelukkig gered. Wat leren we hiervan? Er kan altijd iets ergs gebeuren zonder dat je dat verwacht. Eriksen had nooit hartproblemen. Reactiesnelheid, goede communicatie en afstemming zijn "Life Saving" gebleken. De rol van de

Deense aanvoerder Simon Kjær, was heel sterk. Hij zag direct dat het foute boel was en riep de verzorging. Zorgde ervoor dat het team om Eriksen heen ging staan en troostte de vriendin van Eriksen. Leiderschap en om een ander geven. Heel inspirerend!

Het maakt niet uit of je nu aan het werk bent, aan het sporten of op vakantie. Wees je er altijd van bewust dat onverwachte dingen kunnen gebeuren, let op elkaar en help elkaar.

Oscar van Aagten

TenneT video - hoe werken we veilig? [Lees meer](#)

Elia maakt video over SCL [Lees meer](#)

Opnieuw arbeidsongeval bij funderingswerkzaamheden [Lees meer](#)

TenneT Safety Leadership Programma voor iedereen [Lees meer](#)

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Laatste nieuws

Wijzigingen in aanvraag TenneT aanwijzingen en sleutels

De werkwijze voor het aanvragen van aanwijzingen en sleutels binnen TenneT Nederland, gaat veranderen. Medewerkers (intern, extern) én medewerkers van contractors kunnen straks zélf aanwijzingen en sleutels aanvragen bij TenneT Sleutelbeheer. Aanvragen worden vastgelegd en verwerkt in het Digitaal Veiligheidspaspoort (DVP) van de medewerker. Zo is er één bron met alle informatie over toegekende aanwijzingen en sleutels en de geldigheid hiervan.

Belangrijkste wijzigingen

Via de [TenneT KEB pagina](#), kunnen medewerkers zelf een verzoek voor aanwijzing(en) en/of sleutels indienen. Elke TenneT-contractor benoemt enkele sleutelaanvragers, die de aanvragen van eigen medewerkers toetst en beoordeelt of de verzochte sleutels aan deze medewerker mogen worden verstrekt. Ook de TenneT-aanwijzingen zelf veranderen op een aantal punten. Zo wordt de aanwijzingenstructuur in lijn gebracht met de Stipel-indeling, die ook door andere netbeheerders wordt toegepast. Daarnaast wordt een aantal eisen toegevoegd voor het verkrijgen van een TenneT-aanwijzing, zoals BHV, poortinstructie en de Basisinstructie voor de eerste aanwijzing. Aanvragen worden toegevoegd aan het Digitaal Veiligheidspaspoort van de mede-

werker. Indien een medewerker nog niet in bezit is van een DVP, kan hij deze kosteloos aanmaken.

Ingangsdatum

De nieuwe werkwijze wordt waarschijnlijk deze zomer ingevoerd. Zodra de exacte datum bekend is, communiceren we deze op de [KEB website](#) en via de InVormatief nieuwsbrief. De wijzigingen zijn alleen van toepassing op nieuwe aanvragen, reeds verstrekte aanwijzingen en sleutels blijven ongewijzigd.

Klik [hier](#) voor meer informatie. Vragen? Stuur een mail aan sleutelbeheer@tennet.eu.

Energy Safety Festival 7 oktober: op reis naar De Staat van Veiligheid

Het tweede Energy Safety Festival vindt plaats op donderdag 7 oktober 2021 van 14.00 tot 20.00 uur in Bunnik. Voor de eerste keer in fysieke vorm, het eerste festival in januari vond vanwege corona online plaats. Het wordt een interessante reis, waarbij veiligheid voorop staat. Naast vergezichten bieden het festival vooral open concrete gesprekken over veiligheid in de

energiesector. Delen van successen en missers en teamwork staan centraal. Want veilig werken doe je samen. De sleutel tot veiliger werken is dialoog in de keten.

Programma

- Vier bestuurders uit de energiesector: Maarten Abbenhuis van TenneT, Douklee Terpstra van Techniek Nederland, Marlies Visser van Alliander en Jolanda van Zanen van BAM delen hun ideale reis naar veilig (samen)werken.
- Keynote lezingen over hogerop komen op de Veiligheidsladder.
- Inhoudelijke workshops van: BAM Energie & Water, Enexis, Heijmans Infra, Omexom, SEEFIT Consultancy, Stedin, TenneT, Visser & Smit Hanab en WSP over optimaal veilig werken.

Voor wie?

Het Energy Safety Festival is interessant voor professionals die dagelijks werkplekken veiliger en gezonder maken. Reserveer [hier](#) alvast een plaats. De kosten voor deelname bedragen €150,- per persoon.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Partnerdag TenneT Duitsland - Samen kijken naar de toekomst

De TenneT unit Supply Chain Management organiseerde op 20 april een virtuele partnerdag met 114 deelnemers uit de Duitse categorieën Constructie hoogspanningsstations en Tracering.

Doel was het opbouwen van relaties, wegnemen van belemmeringen en uitwisselen van opvattingen. Chief Operations Officer Tim Meyerjürgens en Associate Director Supply Chain Management Sjouke Bootsma gaven inleidende presentaties over TenneT. Beiden legden ze uit hoe belangrijk transparantie en

openheid voor TenneT zijn voor toekomstige samenwerking.

Safety als voorwaarde

Stefan Maier, Head Business Guidance bij TenneT, gaf een gedetailleerd inzicht in toekomstige projectplanning en benadrukte het belang van ondersteuning door aannemers die we als onze partners zien. Zonder hen is ons doel voor 2030 niet haalbaar. Maar het belangrijkste is dat de projectplanning alleen kan worden bereikt als er veilig wordt gewerkt. Safety is een voorwaarde bij het uitvoeren van onze activiteiten!

Na een korte pauze werden de deelnemers verdeeld in groepen om de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd te bespreken. Dit resulteerde in de volgende vereisten voor toekomstige samenwerking: uniforme kadervoorwaarden, verplichtingen op het gebied van vaste volumes en een versterking van projectexpertise.

We benaderen de uitdagingen proactief en zullen aanvullende informatieve bijeenkomsten organiseren op categorieniveau voor meer transparantie. Een geweldige manier om nader tot elkaar te komen!

TenneT video – hoe werken we veilig?

Bij TenneT werken veel collega's mee aan het vooruitbrengen van de energietransitie. Zo worden op dit moment veel hoogspanningsstations en converterstations aangepast, uitgebreid of vervangen.

Dit belangrijke werk brengt echter ook risico's met zich mee. De veiligheid van onze collega's en aannemers staat bij TenneT centraal; we willen dat iedereen elke dag veilig thuiskomt.

TenneT heeft onlangs een [korte video](#) gemaakt waarin een aantal collega's vertelt hoe zij veiligheid tot een belangrijk aspect van hun dagelijks werk maken en hoe de aannemers hierbij betrokken worden.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Safety Culture Ladder News

TenneT contracteert nieuwe CI voor SCL-certificering

Begin dit jaar heeft TenneT een onderhandse aanbesteding uitgevoerd om een nieuwe Certificerende Instelling (CI) te contracteren voor het uitvoeren van haar SCL audits de komende jaren.

NCI kwam als winnaar uit de bus. We kijken met veel vertrouwen en plezier uit naar een goede samenwerking, welkom NCI!

Uitnodiging kennisnetwerk Come together

Het kennisnetwerk Come together is een platform voor gebruikers van de Safety Culture Ladder (SCL) met als doel kennis en ervaringen met elkaar te delen.

Regelmatig organiseert het platform daarvoor netwerkbijeenkomsten. Er is een nieuwe bijeenkomst gepland op 4 november 2021 bij Eneco in Rotterdam met als thema 'Safety by Design'.

Programma

Het programma ziet er als volgt uit:

- Inleiding over veiligheidsvisie/-beleid en de relatie met de Safety Culture Ladder, Ron van Vuuren, HSSEQ Eneco

- Veilige oplossingen met BIM, Marius Vermaas, Petersburg|WSP en Jasper Crucq, DNWG Infra
- Risico's van gebrek aan Safety by Design in product- en procesontwikkeling voor het milieu en de leefomgeving, Kris Van Den Wyngaert en/of Jo Neefs, Iris Industry Solutions België
- Safety by Design in de praktijk, Erik van Blokland, Strukton Rail
- Forumdiscussie Eneco, Petersburg, Iris Industrie Solutions en Strukton Rail.

De bijeenkomst start om 13.00 uur (inloop vanaf 12.30) en eindigt om 17.00 uur met een borrel.

Iedereen is welkom. Of je nu de SCL wilt implementeren, een behaalde trede wilt consolideren of wilt doorgroeien naar een hogere trede. Ook de omvang van bedrijven

en/of het type werkzaamheden is niet bepalend voor het deelnemen aan deze bijeenkomst.

Kennis halen en brengen

De kennisbijeenkomsten worden georganiseerd vóór, maar vooral ook dóór gebruikers. Dat betekent dat u onderwerpen in kunt brengen, maar ook dat u uw aanpak en ervaringen deelt met andere SCL-gebruikers. Uiteraard met de nodige anonimiteit en privacy, maar wel informatief voor andere SCL-gebruikers.

De kosten voor deelname bedragen € 75,00 per persoon. Twee personen van hetzelfde bedrijf betalen samen € 125,00. Meld je nu aan via de [website](#).

VEILIGHEIDSLADDER
Come together

Welkom >

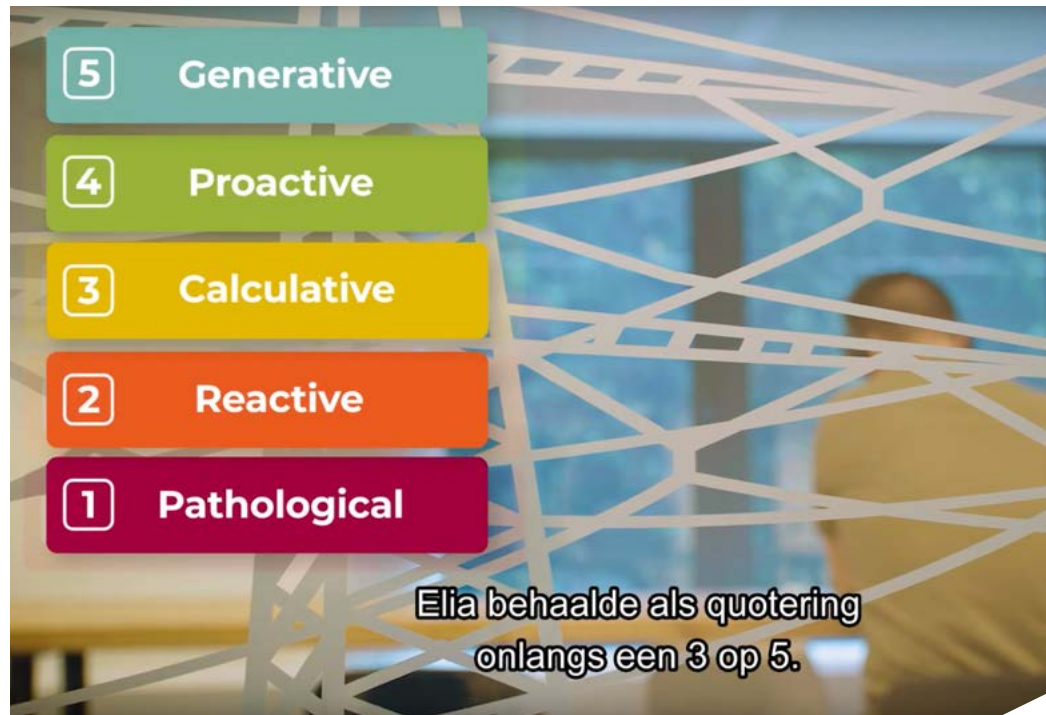
Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Elia maakt video over SCL

Zoals in de [Newsletter van december 2020](#) al aangegeven, is ook (Belgische TSO) Elia gestart met de implementatie van de SCL bij haar contractors. Na de eerste groep contractors waarmee Elia begon, is inmiddels een aantal bedrijven gestart met het traject voor certificering op de SCL. Over de eigen ervaringen met de SCL Elia heeft een video gemaakt, waarin ook een contractor uitgebreid aan het woord komt.

De video was voor Elia een mooie gelegenheid om enerzijds een actieplan naar aanleiding van een dodelijk ongeval in 2018 af te sluiten en anderzijds te tonen dat de implementatie van de SCL wel degelijk een impact heeft. Klik [hier](#) om de video te kijken.

Training “Versterken veiligheidscultuur”

De Duitse basistraining “Versterking veiligheidscultuur - uw rol als manager in de Safety Culture Ladder” is bedoeld voor managers, besluitvormers en arbo-deskundigen in bedrijven die hun veiligheidscultuur willen verbeteren door de SCL in te voeren. De opleiding is toegespitst op de cruciale rol van managers bij de invoering en ontwikkeling van een effectieve gezondheids- en veiligheidscultuur. Deze training is ontwikkeld door DNV Energy Systems Duitsland, Gridlab en Hahn & Partner Unternehmensberatung. Klik [hier](#) voor meer informatie.

213

gecertificeerde contractors

Per 1 juni van dit jaar zijn 213 contractors die voor TenneT werken gecertificeerd op de Safety Culture Ladder. Een superprestatie van deze partners! Daarnaast zijn 133 contractors momenteel bezig met het proces van certificering. Fijn dat jullie instappen en succes met het certificeringstraject!

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Statements

Bent u als bedrijf gecertificeerd en wilt u ook uw ervaringen delen? We horen dit graag door middel van een voorbeeld uit de praktijk. Laten we elkaar inspireren en zo elkaars belevingswereld vergroten! Stuur uw tekst naar safety@tennet.eu.

Inggerson

De audit was tamelijk bijzonder voor ons, aangezien wij gewend waren documenten te laten zien tijdens audits. Dit was anders bij de SCL-audit. Veel van onze medewerkers werden bevroegd, waaronder sommigen die eigenlijk niet in de geluidsomkasting van transformatoren werken. Dat was verrassend.

Bij de voorbereiding van de SCL-certificering hebben we gemerkt dat we sommige dingen beter moeten communiceren (bijv. ASA-resultaten (Arbeitsschutzausschuss)).

Wij hebben dit intern veranderd en bij de audit bleek dat goed te zijn ontvangen. Bovendien was het zeer interessant te zien hoe de externe auditors onze veiligheidscultuur beoordeelden. Er was grote overeenstemming met onze zelfevaluatie, wat bevestigt dat we op de goede weg zijn.

Ludwig Freytag GmbH & Co. KG

Onze conclusie over de invoering van SCL:

- De mentaliteit van de werknemers is aan het veranderen, omdat veel zaken nu kritischer worden bekeken.
- Meer suggesties van werknemers voor verbetering.
- Werknemers hebben begrepen dat de veiligheidscultuur werd ingevoerd om werknemers te beschermen tegen ongevallen.
- De veiligheidsvoorschriften worden nageleefd, omdat ze als zinvol en belangrijk worden beschouwd. Het niet naleven van de voorschriften over gezondheid en veiligheid op het werk wordt niet langer als een onbeduidend vergrijp gezien.
- Werknemers moeten vóór de invoering van SCL uitgebreid worden geïnformeerd. Hoe lager de kennis van een veiligheidscultuur, hoe lager de acceptatie van SCL.

Quatham GmbH

Achteraf kunnen wij zeggen dat een aanzienlijk deel van de SCL-eisen al in ons veiligheidsbeheersysteem is opgenomen en dus een nuttige basis vormt.

We hebben echter ook vastgesteld dat we te weinig aandacht hebben besteed aan de dagelijkse procedures op de bouwplaats die van belang zijn voor de arbeidsveiligheid op het werk.

Dit betekent dat een belangrijk punt op de achtergrond is geraakt, namelijk de actieve betrokkenheid van het operationele personeel. Daarom hebben wij een "veiligheidsdagboek"-proces ingevoerd, waarin veiligheidsrelevante handelingen in de dagelijkse routine op de bouwplaats worden geregistreerd en in het team worden besproken. Deze koerswijziging als gevolg van de invoering van de SCL - waardoor het operationele personeel meer in het middelpunt van het systeem is komen te staan - is bijzonder goed ontvangen.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

ICP Braunschweig GmbH

Onze indruk van het bezoek ter plaatse is bijzonder positief. De systematiek van de SCL is in het begin een beetje onoverzichtelijk, omdat er geen documenten worden gecontroleerd.

Aangezien een cultuur niet zomaar aan een bedrijf kan worden opgelegd en het tijd kost om het onderwerp te laten beklijven, hebben wij de datum vastgesteld op eind augustus.

De volgende aspecten zijn ons opgevallen:

- Hoewel in een SCL audit geen documenten worden gecontroleerd, wordt een cultuur ook gekenmerkt door het feit dat alle nodige documenten beschikbaar zijn en dat de werknemers weten waar ze deze kunnen vinden. Hetzelfde geldt voor het testen van apparaten.
- De hele thematiek geeft werknemers een positie in het bedrijf die hen helpt het proces actief te ondersteunen.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Update dodelijk verkeersongeval bij onderhoudswerkzaamheden

Beschrijving van het incident

In november 2020 raakte op een natte, vuile asfaltweg een voertuigcombinatie van de rijbaan, bestaande uit een John Deere Gator 4x6 TH met aangekoppelde lier. De combinatie gleed daarna van een circa 1 meter diep talud in de richting van een weiland. Hierbij vielen beide inzittenden uit het voertuig. Vervolgens kantelde de lier die aan het voertuig was gekoppeld, waarna deze op de rijder belandde die op de grond lag. Deze liep hierbij dodelijk letsel op.

Uit het ongevalsonderzoek afgeleide maatregelen

Naar aanleiding van het interne incidentenonderzoek van TenneT en de hierop volgende uitgebreide analyse van het gebruik van voertuigen werden de volgende maatregelen en richtlijnen afgeleid en werd nadrukkelijk gewezen op reeds geldende richtlijnen.

Voor de inzet van motorvoertuigen, inclusief 'All Terrain Vehicles' (ATV's = quads en op de Gator gelijkende voertuigen) geldt (ongeacht

of deze daadwerkelijk een kenteken hebben of zouden kunnen hebben):

Uitsluitend motorvoertuigen (ook ATV's) met specifiek voor het betreffende voertuig toegelaten beveiligingssystemen en met cabine of rolbeugel mogen worden gebruikt. Hierdoor dient de opdrachtnemer te voorzien in een op basis van een risicobeoordeling opgesteld bewijs dat het gebruik in de betreffende gebruikssituatie (inclusief de toegangswegen) veilig is.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Voor het gebruik van ATV's geldt bovendien het volgende:

De toegestane maximumsnelheid van ATV's op TenneT-bouwlocaties bedraagt 15 km/h. De daadwerkelijk toegepaste maximumsnelheid kan ook lager zijn, vanwege weers-, terrein- of wegomstandigheden of op basis van richtlijnen in de gebruiksaanwijzing.

Voor het gebruik van ATV's, bouwvoertuigen en arbeidsmiddelen geldt:

ATV's en alle andere bouwvoertuigen mogen uitsluitend worden bestuurd door personen die hierin zijn onderricht en die beschikken over een geldig rijbewijs of bedieningscertificaat.

Bij de keuze van in te zetten arbeidsmiddelen, machines en apparaten – afgestemd op de uit te voeren werkzaamheden – dient tevens rekening te worden gehouden met

bouwplaats- en transportlogistiek. Dit vormt de basis voor een op de bouwplaats gebaseerde risicobeoordeling en het opstellen van maatregelen, in welk verband tevens rekening dient te worden gehouden met het volgende:

- maximumsnelheid en trekgewicht (bijv. als aanwijzing op het voertuig)
- zekering van ladingen
- zekering van personen.

In principe is de bediening van machines en apparaten zonder de bijbehorende deskundigheid/kwalificatie verboden.

Daarom dient in het kader van de personeelsplanning op bouwplaatsen, voor alle bouwplaatsen specifiek een vergelijking te worden gemaakt van

- de voor de betreffende uit te voeren werkzaamheden in te zetten machines en werktuigen,

- de aanwezigheid van medewerkers met de juiste kwalificatie voor het bedienen van deze machines en werktuigen, en dient deze te worden aangehouden. Hiermee moet kunnen worden aangetoond dat voor de te gebruiken machines en werktuigen voldoende personeel aanwezig is op de bouwplaats.

Deze richtlijnen treden onmiddellijk in werking voor installaties en bouwplaatsen van TenneT en zullen in de toekomst deel gaan uitmaken van de overeenkomst.

TenneT streeft ernaar de samenwerking met opdrachtnemers te intensiveren en de veiligheidscultuur samen verder te ontwikkelen.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Opnieuw arbeidsongeval bij funderingswerkzaamheden

Beschrijving van het incident

Tijdens het ophijzen van een wapeningskorf voor plaatsing in een hiervoor voorbereide paalfundering, liet een van de bovenste rondlopende en deels aan elkaar gelaste ringen, die gewoonlijk als bevestigingspunt worden gebruikt, het afweten. Vervolgens viel de korf op een gereedstaande betonwagen en trok hierbij de aan de vrachtwagen gemonteerde ladder los. Hierbij raakte een medewerker gewond.

Dit incident is het tweede binnen korte tijd, waarbij een bevestigingspunt van een wapeningskorf het tijdens het hijsen laat

afweten. Daarom worden per direct bij TenneT bij alle funderingswerkzaamheden voor boorpalen de volgende maatregelen van kracht:

- Controle en herbeoordeling van de hijsprocedure, met name voor plaatsing en/of verwijdering van wapeningskorven voor boorpaalfunderingen
- Controle en eventueel aanpassing van de bevestigingsmethode, met als doel extra beveiliging in geval van falen
- Controle van de te gebruiken bevestigingspunten en eenduidige aanduiding tijdens afname van wapeningskorven
- Controle van de bevestigingspunten en

juiste bevestiging met gebruikmaking van het vierogenprincipe direct voorafgaand aan het hijsen

- Eenduidige vaststelling van de gevarenezone en afgrenzing hiervan om betreding door onbevoegden te voorkomen
- Beoordeling van de geschiktheid als bevestigingspunt en vaststelling van het maximale draagvermogen, rekening houdend met de vereiste beveiligingen door de verantwoordelijke gespecialiseerde planner (eventueel fabrikant) die verantwoordelijk is voor het ontwerp en de statica van de wapeningskorf, of een gecertificeerd deskundige.

Beschadigde graafmachine en wapeningskorf

Wapeningskorf met rondlopende ringen

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Safety Alert: dodelijk ongeval bij funderingswerkzaamheden

Beschrijving van het incident

Op woensdag 7 april ontvingen wij het droevige bericht van een ernstig arbeidsongeval met dodelijke afloop bij een van onze aannemers. Het ongeval vond plaats bij de montage van een wapeningskorf bij funderingswerkzaamheden voor de hoogspan-

ningslijn Wahle-Mecklar in vak A. De locatie van het ongeval ligt in de gemeente Woltwiesche in het district Peine. De politie en het Openbaar Ministerie hebben een onderzoek ingesteld naar de toedracht van het ongeval. Waar mogelijk zal TenneT ondersteuning verlenen bij dit onderzoek.

Op dit moment is nog geen nadere informatie bekend over de omstandigheden van het ongeval.

Ons medeleven gaat uit naar de familie, vrienden en collega's van het slachtoffer.

De volgende maatregelen werden direct getroffen:

- In gang zetten van de hulpverleningsketen, hetgeen soepel is verlopen
- Beveiliging van de plaats van het ongeval
- Opschorten van de betreffende werkzaamheden voor de diepe fundering in het betreffende gedeelte van de lijn tot dit weer wordt vrijgegeven
- Informeren van relevante autoriteiten
- Instellen van een ongevalsonderzoek
- Gemeenschappelijke interne en externe afstemming tussen het bouwbedrijf en TenneT.

Aanbevelingen

Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de oorzaken en achtergronden van het ongeval.

Met deze Safety Alert willen wij iedereen die op een TenneT-bouwterrein werkzaam is,

Voorbeeldfoto's wapeningskorf/boorsituatie

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

ondanks het al zeer hoge veiligheidsbewustzijn, nogmaals vragen tijdens en voorafgaand aan het werk extra aandacht te besteden aan de principes van veiligheid op de werkplek. Daarnaast zullen wij per direct, tot aan de afronding van de ongevalsanalyse en de publicatie van het nog op te stellen Safety Moment, extra begeleiding verzorgen bij dit type werk in onze projecten. Dit betekent naast herziening van de vereiste documentatie (zoals risicobeoordelingen, aanwijzingen,

instructies) ook specifieke en extra aandacht voor de geldende Life-Saving Rules op de TenneT-locaties.

Bereid je bovendien met behulp van de volgende punten voor op de werkzaamheden:

- Bereid het werk zowel technisch als organisatorisch grondig voor.
- Markeer gevaarlijke zones duidelijk zichtbaar. Zorg ervoor dat de medewerkers op

het bouwterrein tijdens gevaarlijke werkzaamheden onmiddellijk voorkomen dat anderen het gemarkeerde gebied betreden.

- Neem voor aanvang van het werk voldoende tijd voor de risicobeoordeling door de uit te voeren werkzaamheden te bespreken en duidelijke verplichtingen te scheppen over de geplande activiteiten (Last Minute Risk Assessment).
- Afwijken van de vastgelegde arbeidsprocessen is pas toegestaan na een nieuwe inventarisatie en aanpassing van de risicobeoordeling.
- Pas goed op jezelf en op de veiligheid van collega's.

6 Life-Saving Rules:

- Voorkom het vallen van gereedschap en apparatuur
- Houd je aan de veiligheidsregels voor het werken met elektriciteit
- Werk met een geldige (werk-)vergunning wanneer dat vereist is
- Neem maatregelen tegen vallen wanneer je werkt op hoogte
- Werk of sta niet onder een hangende last en loop er niet onderdoor
- Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen als dit vereist is.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Gevallen voorwerpen bij werkzaamheden op hoogte aan de mast

In het kader van de lijnbouwprojecten bij de TenneT unit Large Projects Germany is er een toenemend aantal incidenten geweest met vallende voorwerpen tijdens werkzaamheden op hoogte. Daarom willen wij dit onderwerp in verband met de veiligheid op het werk onder de aandacht brengen.

Wat is er bij verschillende lijnbouwprojecten gebeurd tijdens werkzaamheden op hoogte aan de mast?

Het montagepersoneel had materialen en/of gereedschappen gebruikt voor werkzaamheden op verschillende hoogten aan de mast. Tijdens de werkzaamheden zijn herhaaldelijk voorwerpen op onbeveiligde plaatsen rond de mast naar beneden gevallen. Afbeelding 1 hieronder toont een voorbeeld van werkzaamheden op hoogte aan de mast. Afbeelding 2 toont een doorn die naar

Afbeelding 1:
 Werkzaamheden op
 hoogte aan de mast

Afbeelding 2:
 Gevallen doorn

beneden is gevallen tijdens werkzaamheden aan de mast. Wat hooggelegen werkplekken betreft, zijn er reeds voorschriften te vinden in de SHE-bijlage en in de regels voor reddingsoperaties.

Eén van de zes Life-Saving Rules van TenneT luidt als volgt “Voorkom het vallen van gereedschap en apparatuur”. Indien een Life-Saving Rule wordt overtreden, is het van essentieel belang dat de onderliggende oorzaken duidelijk worden, om van hieruit verbeteringsmaatregelen op te stellen, zodat incidenten die een zeer groot risico inhouden ten koste van alles worden vermeden. In de Duitse bijlage SHE wordt in punt 1.29 “Werken onder hooggelegen werkplekken” verwezen naar maatregelen om de gevaren tot een minimum te beperken. Uittreksel onder punt 1.29: “Werkzaamheden onder andere werkplekken mogen alleen worden uitgevoerd als er geen gevaar bestaat door vallende delen. Gevare zones onder hoger gelegen werkplekken moeten worden afgezet of gemarkeerd.” Bij verschil-

lende inspecties op het terrein is gebleken dat veel werknemers het gevaar van vallende voorwerpen onderschatten. Vaak waren de gevare zones niet gemarkeerd of afgezet, ondanks de regels en voorschriften.

Hoe hebben de gebeurtenissen zich voorgedaan tijdens werkzaamheden op hoogte aan de mast?

Er was een gebrek aan beveiliging van materiaal en/of gereedschap op de werkplekken op hoogte. Zelfs wanneer materiaal en gereedschap zijn vastgezet, blijft het risico bestaan dat voorwerpen naar beneden vallen. Aangezien dit risico niet volledig kan worden uitgesloten, is het absoluut noodzakelijk dat de gevare zone wordt afgezet of gemarkeerd.

Wat waren de gevolgen bij deze lijnbouwprojecten bij het werken op hoogte aan de mast?

Gelukkig zijn er geen gewonden gevallen. Er is echter een grote kans op ernstig letsel bij personeel op de grond.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Wat zijn de verbeterings-maatregelen?

Onderstaande afbeelding 3 illustreert het STOP-beginsel in combinatie met de respectieve maatregelen voor arbeidsveiligheid bij verschillende projecten voor werkzaamheden op hoogte aan de mast.

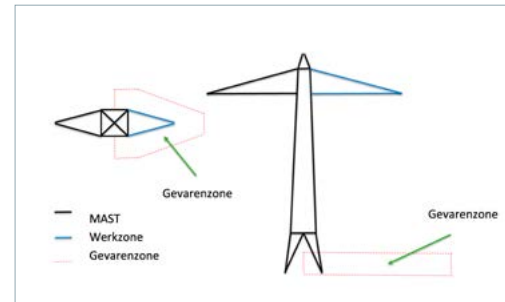
S	T	O	P	
Substitutie	Technische maatregelen	Organisatorische maatregelen	Persoonlijke beschermings-	Wat zijn de verbeteringen?
	●	●		Maatregel 1 Vaststelling of markering van de gevarezone (drop zone) Zie schets en afbeelding
	●	●		Maatregel 2 Voor zover mogelijk moet worden voorkomen dat werkmateriaal en gereedschap naar beneden vallen

Afbeelding 3: Matrix met het STOP-beginsel voor maatregelen voor arbeidsveiligheid

Bij maatregel 1: Vaststelling of markering van de gevarezone (drop zone)

Aangezien het bij werkzaamheden op hoogte niet altijd mogelijk is alle gereedschappen en materialen vast te zetten, is het van essentieel belang een gevarezone (drop zone) onder het werkgebied in te richten, te markeren of af te zetten.

Om veiligheidsredenen mogen zich tijdens werkzaamheden op hoogte geen personen in deze gevarezone bevinden. In afbeelding 4 wordt een schets gegeven voor de inrichting van de gevarezone (drop zone). De rood gemarkeerde zone moet worden gemarkeerd als gevarezone onder de mast, aangezien

Afbeelding 4: Schets (door de aannemer ontworpen) voor de inrichting van de gevarezone (drop zone)

daarboven in de blauw gemarkeerde werkzone werkzaamheden worden uitgevoerd en de mogelijkheid bestaat dat voorwerpen vallen. Afbeelding 5 toont een voorbeeld van de inrichting van een gevarezone (drop zone) met behulp van verkeerspylonen en -kettingen.

Afbeelding 5: Voorbeeld van de inrichting van de gevarezone (drop zone)

Bij maatregel 2: Voor zover mogelijk moet worden voorkomen dat werkmateriaal en gereedschap naar beneden valt

Alvorens met de werkzaamheden te beginnen, moet worden gecontroleerd of het gereedschap en het materiaal goed zijn vastgezet. Indien mogelijk moeten gereedschappen en werkmateriaal worden geborgd. Voorwerpen zoals gereedschap voor het werken op hoogte moeten aan de monteur of aan de constructie worden bevestigd.

Conclusie

Samenvattend hebben wij vastgesteld dat onze werknemers en de werknemers van onze aannemers zich er vaak niet van bewust zijn dat er een gevarezone is aan de voet van de mast wanneer er werkzaamheden boven aan de mast worden uitgevoerd. In sommige gevallen waren er personen aanwezig in de gevarezone (drop zone). Er zijn ook voldoende voorschriften die bepalen dat deze zone moet worden gemarkeerd of afgezet.

Om ervoor te zorgen dat dit in de toekomst op alle bouwplaatsen wordt toegepast, waardoor een potentieel risico op ongevallen wordt vermeden, zullen wij in de toekomst de uitvoering van de hier vermelde maatregelen op bouwplaatsen steeds vaker controleren.

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Melden SHE-incidenten

Uit een interne analyse bij TenneT bleek dat veel SHE-incidenten laat worden gemeld. Dat is jammer. Het melden van SHE-incidenten is belangrijk als eerste stap in het leren van incidenten. Een incident laat melden betekent ook dat het vervolgproces laat van start gaat en dat is ongewenst. Daarom is het belangrijk om incidenten snel te melden, dat wil zeggen zo snel als redelijkerwijs mogelijk, maar in ieder geval binnen 24 uur.

TenneT-medewerkers kunnen een melding doen via het incidentenmanagement systeem Zenya (voorheen: iTask) of via de Zenya app. Momenteel wordt aan het systeem gewerkt, zodat ook onze aannemers incidenten via Zenya rechtstreeks kunnen melden.

Tot die tijd is het van belang dat om incidenten aan de TenneT-contactpersoon te melden.

Dat kan de veiligheidskundige, bouwleider, projectleider, stationsbeheerder of dagelijks toezichthouder zijn.

Welke SHE-incidenten dienen gemeld te worden?

- alle gevaarlijke situaties en gevaarlijke handelingen
- bijna ongevallen
- ongevallen met letsel (variërend van pleisterongevallen, EHBO-ongevallen, ongevallen met medische behandeling tot dodelijke ongevallen)
- (bijna) milieu-incidenten
- schade
- gevallen van agressie en geweld
- diefstal en inbraak

Door snel te melden kunnen wij snel vervolgcacties in gang zetten, waardoor de werkplek veiliger wordt en ongevallen in de toekomst kunnen worden voorkomen. Samen kunnen we onze werkomgeving veiliger maken!

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

TenneT Safety Leadership Programma voor en vooral dóór iedereen

TenneT is dit jaar gestart met een Safety Leadership Programma. Gineke van Dijk, Associate Director van de unit Safety & Security bij TenneT, Wilfred Haaijer en Christian Schutte, senior consultants van AMI Consultancy met wie TenneT dit programma samen uitvoert, vertellen over het belang ervan.

Awareness

Gineke van Dijk vindt het belangrijk verder te kijken dan alleen de harde kant van safety (de tools) om veiligheid op een hoger plan te tillen. “Het gaat met name ook om hoe we ons gedragen en vooral ook naar elkaar toe. Hoe gaan we echt zorgen voor elkaar. En dat begint bij het individu.” De Safety Leadership-pilot bij Grid Field Operations van een aantal jaar geleden was een goede start. Dit initiatief brengen we nu verder door de gehele organisatie mee te nemen in wat een proactieve veiligheidshouding inhoudt. Gineke: “Leidinggevendens spelen een heel belangrijke rol in het creëren en vasthouden van veiligheidsbewustzijn. Zij hebben veel impact op hun medewerkers. Wil je onze medewerkers echt bereiken, dan zijn het de direct leidinggevendens die dat kunnen.”

Klaar voor de toekomst

De groei in de werkzaamheden van TenneT en het aantal projecten was de afgelopen jaren enorm en ook voor de komende jaren staat een flinke opgave op de agenda.

Daarmee verandert ook het risicoprofiel van de werkzaamheden. Juist daarom is het zo belangrijk veiligheid een integraal onderdeel van het werk te maken. “We willen klaar zijn voor de toekomst. Er zijn veel nieuwe mensen met verschillende achtergronden aan het werk. Om voor iedereen die binnen, met of voor TenneT te laten zien waar TenneT op veiligheidsgebied voor staat, is het belangrijk dat Veiligheid onderdeel wordt van TenneT's identiteit.”

Het Safety Leadership Programma geeft hier invulling aan en sluit ook mooi aan op één van de vier strategische pijlers van TenneT, namelijk die van ‘Energize our people’. “Die pijler biedt een mooie houvast om veiligheid een grotere rol te geven”, vertelt Gineke.

AMI Consultancy

TenneT koos voor het Rotterdamse AMI Consultancy om het Safety Leadership Program verder vorm te geven. “AMI zoekt de verbinding met onze behoeften”, aldus Gineke. “Zij hebben een sterke track record in het ontwikkelen van een proactieve cultuur.

Gineke van Dijk

Ze kennen de business en begrijpen wat er nodig is. Onze behoeften willen door hernieuwde inzichten, nog wel eens verschuiven, daarom is het belangrijk een partner te hebben met goede voelsprietten. Die vonden we bij AMI. Zij begrijpen hoe ze mee kunnen bewegen en toch de rode draad blijven vasthouden. Daarnaast past hun aanpak van co-creatie samen met de business uitstekend bij TenneT. Het wordt niet voor de mensen, maar samen met de mensen van TenneT en haar contractors gedaan.”

Inspirerende samenwerking

Consultants Wilfred Haaijer en Christian Schutte zijn blij met de samenwerking met TenneT. “Niet iedereen kent TenneT en toch hebben we er allemaal mee te maken”, aldus Christian. “TenneT zit in het hart van onze maatschappij en vervult een sleutelrol voor de

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Christian Schutte

hele samenleving, zeker in het kader van de energietransitie.

TenneT is een inspirerend bedrijf waar wij graag mee

samenwerken.” Daaraan voegt collega Christian toe: “Wij kennen het speelveld goed doordat we al veel werken voor diverse contractors van TenneT. Wij hebben zowel onshore als offshore gevoel bij de dynamiek van het werk.”

Gemeenschappelijk verhaal

Hoe moet veiligheid dan handen en voeten krijgen in die dynamiek? Wilfred: Om veiligheid integraal deel te laten zijn van de identiteit van de organisatie en de cultuur is de eerste fase van het programma gericht op het vormen van een gemeenschappelijk en eenduidig verhaal. Dit is wie we zijn en dit is waar we voor staan als het om veiligheid gaat. Christian: “Wij zoeken de verbinding en vormen dit in co-creatie met collega’s uit alle hoeken van de organisatie. Hoe ziet zo’n cultuur en deze ambitie er voor TenneT uit? Wat is dan belangrijk? Wilfred vult aan: ‘Uiteraard brengen wij bij het co-creëren van dit verhaal, onze ervaring in hoe je een proactieve cultuur ontwikkelt. Zodat we een gemeenschappelijk referentiekader krijgen,

waarmee mensen zich kunnen identificeren.’ Vanaf daar maken we de vertaalslag naar het gewenste gedrag en hoe je mensen daaraan kan committeren. Dan pak je veiligheid en het zoeken naar een eigen identiteit samen, precies wat TenneT nu vraagt.”

Lading geven

Wilfred en Christian zien de grootste uitdaging in het zichtbaar maken van de verandering in de dagelijkse praktijk. Wilfred: “Wij bieden geen standaard programma, maar zorgen dat veiligheid integraal deel wordt van de identiteit van een bedrijf.” Gineke: “Die lading geven. Dat is lastig. Je kan wel mooie woorden hebben, maar mensen in het veld moeten het voelen, het moet hun verhaal zijn.” Christian: “Je wilt mensen meenemen in een verhaal, dat ze zich ermee kunnen identificeren en naar hun eigen context vertalen. Doordat samen te doen voel je dat je ergens onderdeel van bent, voel je intrinsieke motivatie om iets bij te dragen. Vanuit die basis is veiligheid borgen iets dat mensen willen in plaats van móeten.”

Borgen

Wilfred en Christian vatten het doel van het Safety Leadership Programma eenvoudig samen: een proactieve veiligheidscultuur neerzetten. Daarvoor bepaalden ze eerst de huidige status via een enquête onder 1.000 TenneT-medewerkers uit alle geledingen van de organisatie. Daarna wordt in co-creatie teams van TenneT-medewerkers het verhaal gevormd. Dit verhaal wordt getoetst een

verkend op meerdere plekken bij mensen die voor en met TenneT werken. Daarna volgt een workshopprogramma waardoor medewerkers zich gaan identificeren met het verhaal van TenneT en het vertalen naar hun eigen dagelijkse praktijk. Christian: “De laatste stap is het borgen. De verandering valt of staat uiteindelijk bij de routines die mensen hebben in hun dagelijkse praktijk. Het is belangrijk om het nieuwe verhaal daar een plek in te geven. Tegelijk moeten zaken als budget, planning en leveringszekerheid in het oog worden gehouden. Het is aan de mensen om te leren met elkaar de juiste keuzes te maken om de balans tussen al die belangen te houden.” Wilfred: “Het verbinden met aannemers is hierbij een cruciaal element. Als we als TenneT voor een bepaalde cultuur staan ten aanzien van veiligheid. Dan is het belangrijk om de dialoog te hebben met partners hoe we samen de juiste condities kunnen creëren.”

Resultaten

Gineke: “Om veiligheid op een hoger niveau te krijgen zetten we niet alleen in op het Safety Leadership

Wilfred Haaijer

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Programma. We willen ook dat ons SHE management systeem op orde is en dat we meer doen met lessons learned. De bijdrage van elk onderdeel is niet altijd concreet meetbaar, maar het gaat erom dat al die inspanningen samen safety verder brengen. Mijn idee is het aantal positieve verhalen over veiligheid als KPI in te voeren, trots zijn op wat je qua veiligheid doet. Na 1,5 jaar wordt er weer gemeten. Belangrijker is dat de positieve en intrinsieke beleving in de organisatie en bij de partners vooral wordt ervaren. Dat medewerkers proactief zijn in hun eigen werk op het gebied van veiligheid. Dat ze bijvoorbeeld met contractors in gesprek zijn om de risico's tot het laagst mogelijke niveau te beperken tijdens het werk in het veld."

Rol contractors

Onze contractors worden bij het Safety Leadership Programma betrokken, zowel bij de ontwikkeling van het programma als de uitrol. Hoe zien zij de samenwerking met TenneT? Wat vinden zij belangrijk in die samenwerking? Wat kunnen we leren uit ons verleden? Hoe gaan we de dialoog aan? Hoe creëren we een (sociaal) veilige samenwerking? Hoe komen we tot gezamenlijke doelen? Reacties hierop willen we graag van onze leveranciers horen en meenemen in het programma. Uiteindelijk gaat het om het samenspel tussen TenneT en haar contractors op strategisch en uitvoeringsniveau.

Op 9 juli hebben we een eerste sessie gepland met de contractpartijen uit de raamovereenkomst EU-303, civiel werk en montage HS Stations in Nederland onshore, om deze dialoog aan te gaan. Een volgende stap is om deze dialoog met onze Duitse contractors op te zetten. Daarvoor zijn de voorbereidingen momenteel in volle gang. Christian: "Contractors hebben een cruciale rol. Medewerkers en contractors moeten met elkaar de dialoog aangaan over de ambitie en dilemma's in het werk en hoe je routines zo vormgeeft dat veiligheid ook mee wordt genomen."

Gezamenlijke acties

Gineke is duidelijk: de veiligheid van eigen medewerkers en van contractors is even belangrijk. "We moeten veiligheid gezamenlijk oppakken en van elkaar leren." Christian: "Het eigenaarschap moet uiteindelijk bij iedereen aan staan. Uiteindelijk willen we veiliger werkomstandigheden in de hele scope of work van TenneT en dat kan alleen met alle partijen gezamenlijk. TenneT zet daar al mooie stappen in, we bouwen nu voort op de reis die al is ingezet."

 advies bij
 kolossale ambities

Welkom >

Laatste nieuws >

Safety Culture Ladder >

Incidenten onderzoek >

In gesprek met... >

Links >

Links

Life-Saving Rules

www.tennet.eu/nl/bedrijf/safety-bij-tennet/life-saving-rules/

Safety Culture Ladder

www.veiligheidsladder.org

Safety at TenneT

www.tennet.eu/nl/bedrijf/safety-bij-tennet/

Contractor Management

www.tennet.eu/nl/bedrijf/safety-bij-tennet/contractor-management/

